

№ 12 (85)
20 НОЯБРИ СОЛИ 2016

Огози нашр 18 декабри соли 2009

Иттифоқ аст он, ки ҳар душворро осон кунад,
Варна аз тадбири як нохун гиреҳ натвон кушод.

ҲОМЗИҶ ОМЎЗҶОР

Нашрияи Кумитаи иттифоқи касабаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

15 апрели соли 2016 Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олӣ ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи рӯзҳои ид» тағйирот ворид намуд, ки тибқи он 16 ноябр дар мамлакат ҳамчун «Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҷлил мегардад.

Тағйирот ба қонуни мазкур бо назардошти саҳми арзандаи Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон дар ташаккули давлатдорию навини кишвар, эҳёи давлати миллӣ, таъмини сулҳу ваҳдат ва баланд бардоштани нуфузу эътибори Тоҷикистон дар арсаи байналмилалӣ ворид гардидааст.

Абармарди қаврон

Муҳтарам Ҳотам

Пешвои миллати мо, эй абармарди замон,
Дар сиёсат, сулҳу ваҳдат шухра гашта дар ҷаҳон,
Кори ту, пайкори ту, эй Қаҳрамони тоҷикон,
Дар китоби миллати мо сабт гашта ҷовидон.

Дар сафи пеши ватанхоҳони ин кишвар тӯй,
Ибрати ҳар як ватанхоҳу ватанпарвар тӯй,
Дар раҳи имрӯзу фардо халқро бовар тӯй,
Раҳнамову пешвову раҳбару сарвар тӯй.

Номи тоҷикро зи хоки рӯи раҳ бардоштӣ,
Тоҷи тоҷикро дубора бар сараш бигзоштӣ,
Парчами номуси миллатро баланд афроштӣ,
Дар дили мо тухми меҳру тухми ваҳдат коштӣ

Дар пайи хидмат ба мардум нест кас ҳамсанги ту,
Ному нанги халқ, бешак, ҳаст ному нанги ту,
Бар сари ту номи тоҷик– тоҷи ту, авранги ту,
Зинда бас номи бузургон гашта аз фарҳанги ту.

Ин ту ҳастӣ шаҳсутуни хонадони тоҷикон,
Ё расида шаҳсаворе аз карони бостон,
Ҳамчунон аз «Шоҳнома» шаҳриёри олишон
Одамӣ фархундапай дар кишвари озодагон.

Гаштаӣ пайванди халқу гаштаӣ ҳамқисматаш,
Ҳиммати худро баробар кардаӣ бо ҳимматаш,
Сарварӣ омӯхта аз саргузашту ҳикматаш,
Панд моро додаӣ баҳри вафову хидматаш.

Дастӣ ту таърихи дури халқро эҳё намуд,
Хонаи умед баҳри тоҷикон бино намуд,
Тоҷикони рӯи дунёро ҳама якҷо намуд,
Дар канори ҳам чу ёрон анҷуманоро намуд.

Нест мисли ту дигар дар сарзамини тоҷикон,
Дар вафову ҳиммату эҳсон қарини тоҷикон,
Мисли ту дар кишвари мардофарини тоҷикон
Нест дар таърихи дерину навини тоҷикон.

МАШВАРАТ ИДРОКУ ҲУШЁРӢ ДИҲАД...

29 октябри соли қорӣ дар Донишқадаи молия ва иқтисоди Тоҷикистон ҷаласаи навбатии Раёсати Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон доир гардид, ки дар он раиси Кумита Р.Одиназода, ректори донишқада А.Солехзода ва дигар аъзоёни раёсат ширкат намуданд.

Тадбиқи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи ҳифзи меҳнат" ва "Дар бораи бехатарӣ аз сӯхтор" дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ (ДМТ ва ДДОТ ба номи С. Айни), гузаронидани мониторинг оид ба варақаҳои корношо-ямии кормандони муассисаҳои таълимӣ, гузаронидани озмуни "Парчами сайёр" – и Иттифоқи касбаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҷамъбасти истироҳати тобистонаи кӯдакон ва наврасон дар соҳаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷумлаи масъалаҳои буд, ки дар ҷаласаи раёсат мавриди баррасӣ қарор дода шуд.

Вобаста ба масъалаи яқум Ш.Расулов-нозири меҳнати Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илм баромад намуда, қайд кард, ки дар ДДОТ ба номи С. Айни роҳбарият донишгоҳ ва зерсохторҳои он иҷрои талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи бехатарӣ аз сӯхтор", фармоиши вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи риояи меъёр ва қоидаҳои назорати бехатарӣ аз сӯхтор дар муассиса ва иншооти соҳаи маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон" (11.12. 2012 сол, № 2075), ҳамчунин, талаботҳои асноди меъёри ҳуқуқии Хадамоти давлатии оташнишо-ниро ба инбат гирифта, дар ин замина, фармоиши ректори донишгоҳ "Оид ба таъмини бехатарӣ аз сӯхтор" ба тасвиб расида, нақшаи чорабиниҳо таҳия гардидааст.

Тибқи нақшаи чорабиниҳо шахсони масъул вазираддор гардидаанд, ки тала-

боти бехатарӣ аз сӯхторро риоя намуда, ба кормандон оид ба риояи қоидаҳои бехатарӣ аз сӯхтор дастур диҳанд, тарғиби пешгирӣ аз сӯхторро ба роҳ монанд, таҷҳизот ва дигар воситаҳои оташнишо-ниро дар ҳолати коршоам нигоҳ доранд ва ба ғайрмақсаднок истифода шудани онҳо роҳ надиханд.

Бояд қайд намуд, ки дар баробари муваффақиятҳо дар ДДОТ ба номи С.Айни як қатор камбудҳои низ ҷой доранд, ибраз дошт Ш.Расулов.-Оид ба риояи талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи бехатарӣ аз сӯхтор" дар донишгоҳ нуқтаҳои хатти бонги хатар (сигнализация) ва таҷҳизонидан бо камераҳои назоратӣ ба қадри зарурӣ таъмин нагардидааст. Инчунин, талаботи моддаи 333 Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати аз муоинаи тиббӣ гузаштани кормандон аз ҳисоби корфармо риоя нагардида, кормандон аз ҳисоби маблағҳои худ аз ташхиси тиббӣ мегузаранд ва дар сметаи хароҷоти донишгоҳ маблағ барои аз ташхиси тиббӣ гузаштан пешбинӣ нашудааст. Ҳамзамон, барои расонидани ёрии аввалини тиббӣ дар ҳар як кафедра ва шӯъбаҳои донишгоҳ дорукуттиҳо ташкил карда нашудааст.

Ҳамчунин, М.Аҳмадов-нозири меҳнати Кумитаи иттифоқи касбаи маорифи шаҳри Душанбе оид ба масъалаи баррасишаванда ибраз дошт, ки дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон тибқи фармоиши ректори он нақшаи чорабиниҳо оид ба зидди сӯхтор, дастаи ихтиёрӣ-оташнишонӣ, комиссияи техникаи зидди сӯхтор таъсис дода шуда, оид ба назорати амалишавии он шахсони масъул вазираддор гардидаанд.

Инчунин, роҳбарияти донишгоҳ ба кормандоне, ки бо корҳои шароиташон зарарнок ва хатарнок, ҳамчунин, дар шароити номусоиди ҳароратӣ ё бо ифлосӣ

вобаста машгуланд, мувофиқи меъёрҳои муқарраршуда либоси махсус ва дигар воситаҳои муҳофизати инфиродӣ ва гигиениро таъмин намудааст.

Бояд қайд намуд, ки дар баробари пешравиҳо дар ДМТ низ як қатор камбудҳои ҷой доранд, таъкид дошт М.Аҳмадов.-Талаботи риояи техникаи бехатарӣ дар пайвасти намудани ноқилҳои барқӣ, рӯйпӯш намудани он, гузаштани аломатҳои ишоратӣ, истифодаи асбоби машинаҳои бо барқ коркунанда дар озмоишгоҳҳои таълимӣ ба пуррагӣ риоя нагардидааст (махсусан, дар факултети химия).

Нақшаи таҳлия (эвакуация) барои кормандон, донишҷӯён дар ҳар ошонаи бино ҷой дода нашуда, ҷойгиршавии сӯхторхомушкуннаҳо, ҷуммаҳои об, сипарҳои оташнишонӣ, телефон, куттии ёрии аввалини тиббӣ, самти асосии ҳаракат, самти баромадгоҳи эҳтиётӣ, ҳавзи оташнишонӣ, тиреза ва дар бо аломат ва рангҳои махсус нишон дода нашудааст.

Вобаста ба масъалаи дуҷум раиси кумитаи иттифоқи касбаи кормандони Донишқадаи молия ва иқтисоди Тоҷикистон Х.Насриддинов баромад намуда, аз ҷумла, зикр сохт, ки дар самти мониторинги варақаҳои корношоамии кормандони муассисаҳои таълимӣ дар мисоли Донишқадаи молия ва иқтисод метавон хулоса кард, ки нисбат ба чанд соли қабл пешниҳод намудани варақаҳои корношоамӣ коҳиш ёфтааст. Инчунин, ишора намуд, ки қаблан кормандон дар вақти рухсатии меҳнатӣ варақаҳои корношо-

мавсими имсола барои муташаккилона гузаронидани истироҳати тобистонаи кӯдакон ва наврасон 40 истироҳатгоҳи берунашохарӣ, 1402 майдончаи солимгардонии наздимақтабӣ, 291 майдончаи солимгардонии истироҳатую-меҳнатӣ барои хонандагони синфҳои 9-10, 192 майдончаи фароғатую таълимӣ ташкил карда шудааст.

Дар онҳо дар 4 баст 318182 нафар, аз он ҷумла, духтарон 128683 нафар, ятиму бепарасторон 12167 нафар, аз оилаҳои камбизоат 55649 нафар, қобилияти фавқулодадошта 5488 нафар фарзандон ба истироҳату фароғат фаро гирифта шуда, аз ҳисоби маблағҳои Агентии давлатии суғуртаи иҷтимоӣ ва нафақа 827369 сомонӣ, иттифоқҳои касба 188550 сомонӣ, маблағҳои мақомотҳои иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоятӣ, шаҳру ноҳияҳо ва ҳукуматҳои маҳаллӣ 1779485 сомонӣ, вазорату ташкилотҳо 702207 сомонӣ, мададгорони алоҳида ва сарпарастон 645391 сомонӣ, волидайн 1343218 сомонӣ ҷудо шудааст, ибраз дошт И.Ҳоҷаев.

Бояд зикр намуд, ки зимни баррасии масъалаҳои ҷорӣ раисони ташкилотҳои иттифоқи касбаи мактаби байналмиллии Президентӣ, КВД "Комбинати полиграфӣ" ш. Душанбе, шӯъбаҳои маорифи шаҳрҳои Исфара ва Конибодом, инчунин, ҷадвали баргузори ҷаласаҳои кумита (плениум), раёсатҳои кушод ва маҷлисҳои умумӣ дар сохторҳои тобеи Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми

мӣ пешниҳод менамуданд, ки боиси зиёд намудани муҳлати рухсатии меҳнатӣ мегардид, ки хушбахтона, ин анъана низ аз байн рафтааст.

Зимни муҳокимарониҳо намояндагони кумитаҳои иттифоқҳои касбаи вилоятҳои Суғду Хатлон ва Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон суҳанронӣ намуда, фикру андешаҳои худро ибраз намуданд.

Дар идомаи ҷаласа сармуҳосиби кумита И.Ҳоҷаев иттилоъ дод, ки дар

Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шуд.

Дар охири ҷаласа вобаста ба масъалаҳои баррасишуда қарорҳои дахлдор қабул гардида, ҳамзамон, аз ҷониби раиси кумита Р.Одиназода ҷиҳати боз ҳам баланд бардоштани сифати коргузори дар кумита ва ташкилотҳои иттифоқҳои касба дастури супоришҳои мушаххас дода шуд.

«Ҳомии омӯзгор»

БОЗОМУЗӢ

Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми вилояти Хатлон чанде пеш курси такмил ва бозомӯзии раисони ташкилотҳои ибтидоии иттифоқи касбаи маорифи шаҳру ноҳияҳои вилояти Хатлонро баргузор намуд, ки дар он 30 нафар раисони ташкилотҳои ибтидоии муассисаҳои маорифи ноҳияҳои вилоят ширкат ва-зиданд.

Дар рафти машғулиятҳо проблемаҳои асосӣ ва роҳҳои пешбурди соҳаи иттифоқи касба баррасӣ шуданд. Кормандони масъули иттифоқи касбаи маориф ва илми ҷумҳури, вилояти Хат-

лон ва шаҳру ноҳияҳои вилоят дар мавзӯҳои «Сиёсат ва ҳадафҳои иттифоқи касба», «Банақшагирии фаъолияти иттифоқи касба дар ташкилот», «Корҳои ташкилӣ дар иттифоқи касба», «Тартиби коргузори ва ҳуҷҷатнигорӣ дар иттифоқи касба», «Тартиби навиштани ҳуҷҷатҳои меъёрӣ- ҳуқуқӣ ва вазифаҳои кормандон дар ташкилот», «Шарикии иҷтимоӣ-иҷрои талаботи созишномаи ҳифзи меҳнат», «Талаботи Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ҳифзи меҳнати кормандон», «Тартиби тафтиш ва баҳисобгирии ҳодисаҳои нохуш дар истеҳсолот»,

«Оид ба ташкили ҳифзи меҳнат ва бехатарии техникаи дар системаи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Суғуртаи давлатии иҷтимоӣ ва таъмини нафақаи шаҳрвандон», «Ҳуҷҷатнигории молиявӣ», «Ҳимояи ҳуқуқҳои аъзои иттифоқи касба», «Сиёсати ҷавонон дар фаъолияти иттифоқи касба», «Ҳамкориҳои иттифоқи касба бо мақомоти давлатӣ ва ғайридавлатӣ» ва ғайраҳо маърӯза карданд.

Бояд зикр намуд, ки дар-сҳои омӯзишӣ бо ду шакл-назариявӣ ва амалӣ гузаронида шуданд, ки он барои азхуд-кунӣ ва такмили малакаи до-

ниши иштирокчиён мусоидат намуд. Барнома дар асоси барномаи таълимии Маркази такмили малака ва бозомӯзии раисони кумитаҳои иттифоқи касбаи вилоятӣ, шаҳрӣ, ноҳиявӣ ва ташкилотҳои ибтидоии иттифоқи касба, ки аз ҷониби Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми

Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудааст, таҳия гардидааст. Аз ҷониби ташкилкунандагон дар рафти машғулиятҳо ба иштирокчиён дастури дигар маводи зарурӣ дастрас карда шуд.

Ҳикматулло ҲАМИДОВ,
«Ҳомии омӯзгор»

Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷумлаи дастовардҳои бузурги мардуми Тоҷикистон буда, заминаи ҳуқуқии давлати тозабунёд ва соҳибистиқлоли тоҷикон, шакли ифодаи ҳуқуқии ормонҳои давлатдории миллӣ, ҷимояи ҳадафҳо ва манфиатҳои миллӣ, осори таърихӣ ва фарҳанги миллӣ мебошад.

Ин санади олий манфиатҳои миллии мардуми бошарафи Тоҷикистонро дар худ таҷассум намуда, аз конститутсияҳои қаблӣ, ки дар таърихи низоми идоракунии даврҳои мухталифи кишварамон солҳои 1929, 1931, 1937 ва 1978 қабул гардиданд, тафовути куллии дорад. Бинобар ин, арзиши конститутсияи имрӯза дар пойдории давлати мустақили мо беҳамто мебошад ва бо гузашти солҳо мазмуну моҳияти навро касб мекунад.

Пеш аз ҳама, тафовути муҳими ин Конститутсия аз конститутсияҳои қаблӣ дар он аст, ки орзуву омили гузаштагони мо, ки солҳои тӯлонӣ мустақилияти комил ва рамзҳои давлати миллиро интизор буданд, ҷомаи амал пӯшид. Зеро барои расидан ба истиқлоли комил халқи мо роҳи тӯлонии таърихро паси сар намуд. Ҳодисаҳои, ки дар ҷаҳони муосир рух дода истодаанд, шаҳодати онанд, ки дар масири таърих вазифаи аввалиндараҷаи ҳар як халқу миллати худшинос ин ҷамаҷониба эмин нигоҳ доштани падидаи муқаддас ба ном Истиқлол ва Давлати миллӣ мебошад.

Дигар ин ки ин санади муҳими сиёсӣ ҳуқуқӣ аввалин ҳуҷҷати сатҳи олии кишвар мебошад, ки аз ҷониби халқ ба тариқи раъйпурсӣ эълон ва қабул гардидааст, яъне, ифод-

агари озую омили мардуми Тоҷикистон мебошад.

Дар Конститутсия давлати демокративу дунявӣ ва ягона будани Ҷумҳурии Тоҷикистон инъикос ёфта, дар заминаи он принципҳои демократӣ, ба монанди эътирофи халқ ҳамаҷун баёнги соҳибистиқлоли ва сарчашмаи ягонаи ҳокимияти давлатӣ, иштироки бемамониати ҳар фард дар идоракунии давлат, афзалияти ҳуқуқу озо-диҳои инсон ва шаҳрванд, гуногунандешии сиёсӣ ва дигар падидаҳои нодири демократия таҷассуми худро пайдо наму-даанд.

Бояд зикр намуд, ки дар Конститутсия, ҳамзамон, меъёрҳои инъикоси худро пайдо намудаанд, ки ҳанӯз зиёда аз дуvinим ҳазор сол қабл дар Эълумияи Куруши Кабир дарҷ ёфта буданд, аз қабилӣ ҳуқуқ ба озоии вичдон. Дар ин замина, дар конститутсия ҳаёт, қадр, номус ва дигар ҳуқуқҳои фитрии инсон дахлнопазир эътироф шуда, муқаррар гардидааст, ки ҳар кас ҳақ дорад муносибати худро нисбат ба дин мустақилона муайян намояд, ки меъёри мазкур ифодакунандаи моҳияти демократи давлат буда, шароити мусоидро барои инкишофи озо-донаи инсон фароҳам меорад.

Дар Конститутсия аввалин маротиба шакли идораи ҷумҳурии Президентӣ яқдилона пе-

КОНСТИТУТСИЯ-ҲОМИИ МАНФИАТҲОИ МИЛЛӢ

шбинӣ карда шуд ва интиҳоби ин шакли идоракунии дар тӯли даврони соҳибистиқлолии мамлакат борҳо собит сохт, ки он ҷавобгӯи мақсаду мароми халқи кишвар буда, пешбаранда ва ташаккулдиҳандаи ғояву ақидаҳои миллӣ ва ҳифзкунандаи арзишҳои дастовардҳои мардумӣ мебошад.

Ҳамчунин, дар сатҳи Конститутсия амалӣ гардидани ҳокимияти давлатӣ дар асоси таҷзияи он ба ҳокимияти қонунгузор, иҷроия ва судӣ муқаррар карда шуда, ин меъёр имкон дод, ки шоҳаҳои ҳокимияти давлатӣ дар асоси принципи боздорӣ ва мувози-

нат, мустақилона бидуни да-хлат ба фаъолияти ҳамдигар ташаккул ёфта, ба нафъи ҷо-меаи Тоҷикистон хизмат на-моянд.

Тибқи Конститутсия аввалин маротиба дар таърихи сиёсии кишвар парламенти думаҷлисаи доимиамалкунандаи касбӣ таъсис ёфта, барои рушду инкишофи ҳам анде-шаи парламентаризми миллии мо ва ҳам амалияи демократи давлату давлатдориамон мусоидат намуд. Таъсиси парламенти думаҷлиса; Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагон барои эҷод ва қабули қонунҳои ҷавобгӯ ба талаботи

ҷомеа заминаи боэътимод гу-зошт ва ҳамагон шоҳиди онем, ки раванди қонунэҷодкунии аз ҷониби мақоми олии намояндагӣ ва қонунгузории кишвар бо маром амалӣ мегарад.

Дигар падидаи нав, ки дар Конститутсия инъикоси худро пайдо намудааст, ин дар воҳидҳои марзиви маъмурии кишвар ба монанди шаҳраку деҳот кафолати мавҷуд будани мақомоти худидоракунии маҳаллӣ мебошад.

Матлуба ИЗЗАТОВА,
омӯзгори мактаби
№15-и ноҳияи
Шоҳмансур

Конститусияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар айёме қабул шуд, ки алангаи ҷанги шаҳрвандӣ ҳануз хомуш нагашта, зиддият ва муқовимати нерӯҳои муҳолифин фуру нанишаста буд ва сохторҳои сиёсӣ низоми кишвар дар ҳоли заифӣ ва тачдиду ташаккул қарор доштанд. Ба бахти миллати мо дар чунин шароити ҳасосу печида бо фазли Ҷаҳонфарин ва боварию эътиқоди мардум Эмомалӣ Раҳмон ба сари қудрат омад ва бо дилу нияти пок дар фазои ғуборолудӣ яъне навмедихо калиди кушоиши ҳама уқдаву мушкилотро дар ёфт.

ШИНОСНОМАИ МИЛЛАТ

Дар таърихи 6-уми ноябри соли 1994 Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар раъйпурсии умумихалқӣ қабул гардид.

Қабули Конститутсияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва минбаъд ба он ворид кардани тағйиру иловаҳо марҳалае буд, ки асосҳои ҳуқуқии давлатдорӣ навини тоҷиконро ба расмият дароварда, аз ҷониби мардум ва ҷомеаи ҷаҳонӣ ҳамчун Конститутсияи давлати мустақили демократӣ эътироф гардид. Сипас, мақомоти иҷроия ва сохторҳои иқтисодии кишвар тақмил ёфт, мақомоти судӣ аз мустақилияти бештар бархурдор гардид, ҳуқуқ ва озодиҳои инсон дар ҷомеаи шаҳрвандӣ ба сифати арзиши олий пазируфта шуда, озоии сухан, матбуот, вичдон ва дигар ҳуқуқу озодиҳои шаҳрвандон таъмин ва аз ҷониби давлат ҷимоя гаштанд. Тайи ин солҳо рӯкҳои асосии давлату

давлатдорӣ таҳкиму тақмил ёфта, барои мустақам гардонидани истиқлолияти воқеии кишвар ва рушди иқтисодию иҷтимоии он шароити мусоид фароҳам оварда шуд.

Конститутсияи навини Тоҷикистон муносибатҳои давлатдорӣ ва низоми ҳуқуқии моро ба кулӣ тағйир дода, арзишҳои умумибашариро ба ҳаёти сиёсӣ ворид намуд.

Ҳамин аст, ки Тоҷикистон имрӯз ба узви фаъоли ҷомеаи ҷаҳонӣ табдил ёфта, ҳамчун давлати ҳуқуқбунёду демократӣ эътироф гардидааст. Бо саъю кушиш ва талошҳои пайвастаи Асосгузори сулҳу ваҳдатӣ миллӣ-Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон тақлифу пешниҳодҳои давлати Тоҷикистон қариб дар тамоми ҷамоишҳои байналмилалӣ қабул мегардад, ки бад-ин васила, мақоми созанда ва нақши шоистаи он дар

ҷаҳонӣ муосир мунтазам ме-афзояд.

Бо шарофати арзишҳои бузурги конститутсионӣ ба халқи тоҷик муяссар шуд, ки баъди ҳазор сол давлати мустақилу соҳибистиқлол барпо намуда, онро ба субъекти мустақил, фаъол ва соҳибэътиромии ҷомеаи ҷаҳонӣ табдил диҳад.

Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон манфиатҳои олии миллат, анъанаҳои пурғановати таърихӣ фарҳангии халқамонро таҷассум намуда, мақсади ниҳони он таъмини дастовард ва адолати иҷтимоӣ дар ҷомеа мебошад. Ҷавҳари асосии Конститутсия аз он иборат аст, ки давлат бояд ба ҷомеа ва одамон хизмат намуда, баҳри баланд бардоштани вазъи иҷтимоии шаҳрвандон шароити мусоид фароҳам овардад.

Луғмон ШЕРАЛИЕВ,
донишҷӯи ДМТ

ЗУҶУРИ ДАВЛАТМАРД:

ё ташаккули Пешвои сиёсии миллат ҳамчун дастоварди давлатдории миллӣ

16-уми ноябр дар Тоҷикистон ҳамчун «Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон» чашм гирифта мешавад. Зеро маҳз дар ҳамин рӯзи таърихӣ, яъне 16-уми ноябри соли 1994, Пешвои маҳбуби миллати мо, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бори нахуст ҳамчун Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар назди халқу ватан савганд ёд карданд.

Бузургдошти «Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба маънои дарки аҳамияти калидии низоми президентӣ дар ҳифзу тараққиёти давлатдории миллӣ мо ва ҳамчунин, чашми қадрдонию сипос ба тамоми он арзишҳои баланди давлатӣ, миллӣ ва шаҳрвандие мебошад, ки Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун кафили конституционии онҳо фаъолият мекунад. Ин аст, ки «Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон» чашми ҳар як шаҳрванди худшинос ватандӯст ва чашми ҳар як сокини озоду осудаи Тоҷикистони азиз аст.

Интихоб шудани муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба мақоми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ин институти давлатӣ рӯҳ ва маънои бузург бахшида, мақоми президентиро ба як ниҳоди наҷотдиҳандаи давлат ва сарҷамъии миллат таъдил дод. Маҳз ба Эмомалӣ Раҳмон муяссар гашт, ки тамоми таҷрибаи таърихӣ байналмилалӣ ва зарфияти ҳуқуқию сиёсии институти президентиро истифода намуда, ин тарзи давлатдориро ба модели наҷоти миллӣ мо таъдил диҳад.

дурӯст мешиносанд ва бо тамоми сифоти сиришти ӯ ошноӣ доранд, Эмомалӣ Раҳмон низ дар оғуши ватану миллат ва дар сояи дуову дастгирии мардум сабзид, ба таври комилан табиӣ мавриди эътирофу эътибори мардуми худ қарор гирифтааст. Ин аст, ки чеҳраи ӯ чеҳраи табиӣ, шахсияти ӯ шахсияти воқеӣ ва хидматҳои ӯ хидматҳои бунёдӣ мебошанд.

Аммо барои расидан ба ин мақоми миллӣ таърихӣ, Роҳбари давлат роҳро тай намуд, ки пур аз мушкӣ, пур аз печуб, пур аз камину хатар, аммо пур аз ифтихор, пур аз муҳаббат ва пур аз комёбӣ буд. Ин аст, ки агар касе бихоҳад, то симо, шахсият ва ҷойгоҳи ӯро назди мардуми тоҷик дарк намояд, бояд пеш аз ҳама, роҳи паймудаи ӯ ва хидматҳои таърихӣ ӯро барои ин мардум дарк кунад. Таҳлили ҳамин роҳ ва дарки ҳамин дастовардҳои худ ба худ нишон медиҳанд, ки Эмомалӣ Раҳмон кист ва барои мардум ва давлати Тоҷикистон чи ҷойгоҳ ва чи арзише дорад. Зеро, имрӯз вақте дар бораи масири тайшуда ва дастовардҳои бунёдӣи Тоҷикистон дар марҳилаи пурпечуби истиқлолият сухан меравад, бешубҳа, симои ин шахсият пеши назар меояд. Маҳз ҳамин нигоҳи ҷомеа ва маҳз таҳлили қадам ба қадам нишон медиҳад, ки чаро Эмомалӣ Раҳмон Пешвои дӯстдоштаи миллат аст ва чаро ин мақоми ӯ ҳолати табиӣ ва бисёр устувор дорад.

Барои ҳамаи мо рӯшан аст,

таври табиӣ ба пешвои мардумӣ ва лидери умумимиллӣ таъдил ёфт.

Муҳимтарин хусусияти шахсияти сиёсии Сарвари давлат дар он буд, ки дар симои ӯ тамоми рӯҳия ва хусусиятҳои беҳтарини халқи тоҷик ифода ёфта, ӯ дар муҳити мардумӣ ҳамчун падидаи худӣ, ҳамчун бахше аз худӣ мардум, ҳамчун «порае аз пайкари халқ» пазируфта шуд. Ҳамин тавр, бо зуҳури Эмомалӣ Раҳмон мардуми Тоҷикистон соҳиби пешво ё лидери ягонаи сиёсии миллӣ гашт ва дар натиҷа яке аз муҳимтарин масъалаҳои миллӣ ва таърихӣ давлатдорӣ мо, яъне масъалаи лидери сиёсии миллат, пешвои эътирофшудаи давлатӣ ё ташаккули давлатмард ҳалли муносиби худро пайдо намуд. Ин на танҳо дастоварди Эмомалӣ Раҳмон, балки дастоварди бунёдӣи тамоми мардуми Тоҷикистон буд.

Масъалаи пешвои сиёсии миллат ва лидери эътирофшудаи давлатӣ як мавзӯи бисёр ҳаётии давлатдорӣ буда, дар мавриди он таваҷҷуҳ ба нуктаҳои зерин бисёр муҳим аст:

Якум, таҳлили ҳодисаҳои солҳои 90-уми асри гузашта нишон медиҳад, ки дар он солҳо ҷомеаи мо илова бар мушкӣ дигар, бо бухрони амиқӣ набудани лидери умумимиллӣ низ рӯбарӯ гашта буд. Ҳар як гурӯҳи аҳоли аз пайи лидерони ҳизбӣ, гурӯҳӣ, динӣ ва маҳаллии худ рафта, дар айни замон, ин «пешвоён» ҳамдигарро умуман, эътироф намекарданд. Ҳамин тавр, ҷомеа ба гирдоби ҷанги шаҳрвандӣ фуру рафт ва фоҷиаи миллӣ пеш омад. Бинобар ин, агар дар он марҳала шахсияти дар сатҳи умумимиллӣ эътирофшудае вучуд медошт, ки бо тамоми ҷасорат ва иродаи қавӣ зимоми идораи мамлакатро ба дӯш мегирифт ва ҳамчун кафили ҳифзи давлатдорӣ, суботи ҷомеа ва ваҳдати миллӣ тамоми нерӯҳои сиёсиро дар атрофи худ ҷамъ меовард, шояд пеши роҳи ҷанги шаҳрвандӣ гирифта мешуд. Ин аст, ки дар баъзе марҳалаҳои таърихӣ ҳузурӣ лидери миллӣ барои миллат ва давлат ба як масъалаи сарнавиштос таъдил мешавад.

Аммо бояд гуфт, ки шахсияти Пешвои сиёсии миллат дар як сол ё дар як рӯз ташаккул намеёбад. Он дар тӯли бӯҳрон, дар раванди ҳалли масъалаҳои сарнавиштоси миллӣ ташаккул меёбад, он маҳсули як марҳалаи томи таърихӣ аст. Чуноне, ки Рӯдакии бузургвор гуфта буд:

**Андар балои саҳт падиҷ ояд,
Фазлу бузургмардию солорӣ.**

Яъне, сифатҳои олие чун хирад, бузургмардӣ ва ҳунари пешвоӣ ва солорӣ инсон маҳз дар рӯзи мушкӣ, дар «балои саҳт» ва дар соати бӯҳрон ошкор мегарданд. Дар рӯзи осудагӣ ҳама метавонанд даъвои бузургии пешвоӣ кунанд. Аммо маҳз мушкӣ дар маҳаки озмоиши мард ва давлатмард аст. Ва ҳама шоядем, ки дар рӯзи «балои саҳт», ки масъалаи буди набуд ва тақдирӣ давлату миллати мо ҳал мешуд, Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун шахсияти дорои хусусиятҳои баланди роҳбарӣ ба саҳна омад, дар як муддати муайян ба таври табиӣ ба пешвои мардумӣ ва лидери умумимиллӣ таъдил ёфт.

Дуюм, масъалаи лидери миллӣ набояд бо падидаҳои манфии чун шахсиятмехварӣ канори ҳам гузошт. Лидери миллӣ шахсиятест, ки маҳз бо ифои нақши воқеии сарнавиштос барои давлату миллати худ сазовори эътирофи умумимиллӣ гашта, масъалаи пешвоии ӯ ба таври табиӣ ва воқеӣ аз тарафи ҷомеа қабул

мегардад. Лидери миллӣ ба таври сунъӣ ё бо мадху сано сохта намешавад, балки он маҳсули як марҳалаи таърихӣ, натиҷаи ҷонбозӣ ва аз худ гузаштагии шахсияти дар роҳи давлату миллат, инъикоси воқеияти ҷомеа ва натиҷаи муҳаббату эътирофи воқеии мардум аст.

Ба таври мушаххас, Эмомалӣ Раҳмон дар тӯли фаъолияти сиёсӣ давлатии худ ва дар натиҷаи хидматҳои, ки барои давлат ва ҷомеаи мо ба ҷой овардааст, ҷойгоҳи худро ҳамчун Пешвои миллат ба таври комилан табиӣ касб намудааст. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат» ин воқеияти аллакай вучуддоштаро фақат расмияти ҳуқуқӣ бахшидааст. Яъне, барои мардуми Тоҷикистон Пешвои миллат будани Эмомалӣ Раҳмон на фақат як унвони ҳуқуқӣ, балки эътирофи як ҷойгоҳи табиӣ, як рисолати таърихӣ аст, ки ӯ дар пешгоҳи ватану миллат ва дар шохидии тамоми мардум бо сарбаландӣ ба ҷой овардааст.

Аммо дар марҳилаи имрӯза, масъалаи Президент ва Пешвои миллат мавзӯе бештар аз муҳаббату арҷгузориест. Он як масъалаи амалии давлатдорӣ буда, Пешвои миллат барои ҷомеаи мо ҳамчун як омил устувори таъмини ваҳдат ва амнияти миллӣ дар марҳалаи давлатсозӣ хидмат мекунад. Яъне, Эмомалӣ Раҳмон бо он ҷойгоҳи умумимиллӣ худ имрӯз ба кафили сулҳу субот ва кафили ҳифзу пойдорӣ давлатдорӣ муосирӣ мо таъдил ёфтааст. Бо ниҳодӣ шудан, ё институционализатсияи мақоми Пешвои миллат он маҷмӯаи арзишҳо ва усулҳои давлатдорӣ мо, ки бо ному корномаи Эмомалӣ Раҳмон рабт доранд, низ навъе ниҳодӣ ва устувору мондагор мешавад. Ҳамин тавр, Эмомалӣ Раҳмон имрӯз на ҳамчун шахс, балки ҳамчун як арзиш, ҳамчун як ниҳод, ҳамчун як сарвати миллӣ, ҳамчун як меҳвари миллӣ матраҳ аст. Ин ҷо сухан дар бораи шахс намеравад, балки сухан дар бораи давлат, дар бораи манфи-

атҳои умумимиллӣ ва давлатдорӣ миллӣ меравад.

Сеюм, набояд чунин пиндошт, ки масъалаи пешвои миллӣ як масъалаи куҳна буда, ба ҷомеаҳои анъанавӣ ва ғайридемократии асрҳои гузашта дахл дорад. Зеро аз назари илми сиёсат, зуҳури лидери умумимиллӣ ва пешвои эътирофшудаи давлатӣ як зарурати бисёр ҷиддии давлатдорӣ ва давлатсозӣ буда, на танҳо дар гузаштаи дур, балки дар таърихи ҷаҳони муосир низ ҳастию бунёди аксари давлатҳои пешрафтаву демократии ҷаҳон ба номи шахсиятҳои алоҳидаи рамзӣ ва калидӣ вобаста аст.

Мафҳуми роҳбарӣ пазируфта ва харизматикӣ (бонфуз ва маҳбуб) дар назарияҳои наватрине демократия бисёр матраҳ ва маъмул аст. Бузургтарин ҷомеашиноси сиёсии Ҷарб Макс Вебер, ки китобҳои ӯ дар тамоми донишгоҳҳои ҷаҳонӣ модаркитоби ҷомеашиносии сиёсӣ ба ҳисоб меоянд, раҳбарони сиёсиро ба се навъ тақсим мекунад: 1. Пешвоёни урфии муқаддас (паёмбарон, имомон, намояндагони илоҳӣ, раҳбарони қавмӣ), 2. Раҳбарони интихобшуда (аз тариқи механизмҳои ақлонии ҳуқуқию демократӣ), 3. Пешвоёни харизматикӣ (бонфуз, пазируфта ва маҳбуби мардум).

Ин тақсимотро ҳар донишҷӯе, ки ихтисоси сиёсатшиносӣ ё ҷомеашиносӣ хондааст, борҳо дар дарсу имтиҳонҳо тақрор кардааст. Ва Макс Вебер меафзояд, ки агар роҳбар харизматикӣ (дори нуфуз ва маҳбубияти мардумӣ) бо роҳбар интихобӣ (аз тариқи механизмҳои ақлонии ҳуқуқию демократӣ) дар симои як шахсият ҷамъ шавад, он қавитарин навъи роҳбар мебошад. Яъне, чунин роҳбар ҳам машруиати қонуний ва ҳам маҳбубияти мардумиро бо ҳам ҷамъ кардааст. Ба назари Вебер маҳз ҳамин гуна пешвоён қудрати аз бухронҳои бузург берун кашидани ҷомеаҳоро доранд. Ва шахсияти Эмомалӣ Раҳмон маҳз ҳамин ҳолатро дорад, бо ҳам ҷамъ шудани машруиати қонуний ва маҳбубияти

Илова бар ин, фаъолияти Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон низоми президентиро тақмил дода, дар меҳвари он мактаби нави давлатдорӣ миллӣи тоҷиконро ба вучуд овард, ки имрӯз бо бартаҳои хусусиятҳои худ эътирофи байналмилалӣ касб намудааст. Ҳамин тавр, дар таърихи давлати соҳибистиқлолии мо мафҳуми «Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон» бо шахсияту хидматҳои бузурги Эмомалӣ Раҳмон ҳамсадо гашта, пайванди ногусастанӣ дорад. Аз ин рӯ, дар Рӯзи Президент беихтиёр шахсияти таърихӣ Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва заҳматҳои бузурги ӯ дар роҳи наҷоти давлату миллат пеши рӯй меоянд.

Асосгузори сулҳу ва ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аз ҷумлаи роҳбаронест, ки шахсияти сиёсӣ қадам ба қадам, дар пеши назари мардум, ҳамнафас бо ғаму шодии миллат ташаккул ёфта, ҷойгоҳи мардумии худро ба таври табиӣ дарёфтааст. Ҳамон гуна, ки аҳли як хонадон фарзанди худро, ки дар пеши чашмашон аз як навҷавони навқад ба як марди бузург таъдил шудааст,

ки маҳз дар натиҷаи фаъолияти ҷиддӣ ва бисёрсамтаи Эмомалӣ Раҳмон давлатдорӣ миллӣи тоҷикон аз вартаи нобудӣ наҷот ёфт, тамомияти арзии Тоҷикистон ҳамчун давлати ягона ҳифз шуд, аркони асосии сиёсӣ, идорӣ ва қудратии давлатдорӣ миллӣи мо эҳё ва барқарор гашт, миллати тоҷик ҳамчун воҳиди ягонаи сиёсӣ этнофарҳангӣ эҳё ва ҳифз гардид, Ваҳдати миллӣ дар Тоҷикистон таъмин шуд, зеро сарҳадҳои зарурии Ваҳдати миллӣ барқарор гардиданд, соҳти давлатӣ ва самти сиёсӣ давлатдорӣ тоҷикон дар замони муосир мушаххас шуд, соҳаҳои асосии хоҷагии халқи мамлакат барқарор гашт ва ниҳоят, Тоҷикистон ҳамчун давлати соҳибистиқлол ҷойгоҳи устувори худро дар арсаи байналмилалӣ касб намуд.

Ин дастовардҳои бунёдӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон зеро роҳбарии муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон боис гаштанд, ки заруратҳои ҳаётии давлату миллат ба таври устувор таъмин гашта, масъалаи наҷоти миллӣ ҳалли худро ёбад. Ва дар ин раванди мураккабтарини таърихӣ, ки масъалаи буди набуду давлату миллат ҳал мешуд, худ Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун шахсияти дорои хусусиятҳои баланди роҳбарӣ зуҳур карда, ба

мардумӣ. Пас, агар шарҳи масъалаи Пешвои сиёсии миллатро дар китобҳои бунёди демократия ҷустуҷӯ кунем, мушоҳида ба асари Макс Вебер, «Ҷомеашиносии сиёсӣ» (номи тоҷикии асар), модаркитоби назарияҳои демократию ҷомеашиносии Аврупову Амрико кофӣ аст.

Чунин шахсиятҳо дар марҳалаҳои ҳассосстари таърихи давлатҳои худ зуҳур карда, на танҳо масъалаи буди набуд, балки роҳи минбаъдаи рушди ин кишварҳоро муайян намудаанд. Масалан, таърихи давлатдорӣ Иёлоти Муттаҳидаи Амрико бо номи Ҷорҷ Вашингтон, Фаронса бо Шарл Де-Голл, Чин бо Мао Зе Дун, Туркия бо Камол Отатурк пайвастигӣ зиҷ доранд. Дар кишварҳои аъзои ИДМ бошад, касе наметавонад нақши калидии Владимир Путинро дар наҷоту эҳёи давлатдорӣ Россия ва ё нақши таъйинкунандаи Нурсултон Назарбаевро дар ташаккул ва рушди давлатдорӣ миллии қазоқҳо инкор намояд. Эътирофи хидмат ва ҷойгоҳи таъйин ва воқеии ин шахсиятҳо ҳаргиз давлатҳои зикршударо аз сифати демократӣ маҳрум накардааст.

Ҷорум, бисёр муҳим аст, ки масъалаи лидери сиёсии миллат ва ташаккули давлатмард бо масъалаи вучуди шахсиятҳои бузурги фарҳангӣ, адабӣ, ҳунарий ва маънавий миллии иштибоҳ гирифта нашавад. Миллати тоҷик дар тӯли таърихи худ садҳо фарзандони бузургеро парварид намудааст, ки дар илму фарҳанг, донишу хирад ва ахлоқу одоб на танҳо дар минтақа, балки дар сатҳи ҷаҳонӣ эътибори эътироф ёфтаанд. Аммо садоқатҳои набудани давлатдорӣ худӣ имкон намеод, ки мо дорои ли-

дери сиёсии миллии ва пешвои эътирофшудаи давлатӣ, яъне дорои давлатмард бошем, зеро ташаккули чунин падида маҳз дар шароити давлати мустақили миллии имконпазир аст. Пас, худ ташаккули шахсияти давлатдор, ба майдон омадани давлатмард ва зуҳури лидери давлатию сиёсии миллат барои таърихи садсолаҳои охири мо падидаи комилан нав буда, сатҳи сифатан нав ё марҳалаи соҳибдавлатии рушди миллатро ифода мекунад.

Панҷум, яке аз муҳимтарин нақшҳои лидери миллии ва пешвои давлатӣ дар сарнавишти давлатҳо аз он иборат аст, ки чунин шахсиятҳо бо донишу таҷрибаи бузурги худ мактаби давлатдорӣ миллиро поязгорӣ намуда, шароити ҳифз, рушд ва интиқоли арзишҳо ва анъанаҳои давлатдорӣ миллиро фароҳам меоваранд. Хушбахтона, имрӯз зери роҳбарии Эмомалӣ Раҳмон мактаби давлатдорӣ миллии муосири тоҷикон ташаккул ёфтааст, ки он яке аз омилҳои кафолатдиҳандаи рушд, субот, амният ва ҷовидонагии давлатдорӣ мо мебошад.

Хулоса, зуҳур ва ташаккули пешвои миллии ё лидери сиёсии миллат як дастоварди бунёдии давлат ва миллати мо мебошад. Зеро, тавре таъкид шуд, таърихи аксари кишварҳои ҷаҳон собит намудааст, ки ташаккули лидери сиёсии миллии ва пешвои эътирофёфтаи давлатӣ як зарурати асосии марҳалаи эҳё ва барқарорӣ давлатҳо буда, зуҳури он тамоми таърихи минбаъдаи давлатҳо ва миллатҳоро муайян мекунад.

Абдуллоҳи РАҲНАМО,
сиёсатшинос

САДОҚАТ БА ПРЕЗИДЕНТ – САДОҚАТ БА ВАТАН

Яке аз шахсиятҳои беназир, абармарду шуҷоъ, далеру нотарс, сиёсатмадори тавоно, ваҳдатовар, сулҳпарвар, пайвандгар, фарзанди фарзонаи миллат-Асосгузори сулҳу ваҳдати миллии - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон мебошад, ки саҳми ӯ дар пешрафт ва шуқуфоии ин меҳани маҳбӯб – Тоҷикистон бағоят бузург буда, номаш дар баробари сарварони эътирофшудаи ҷаҳонӣ, ба монанди Ҷорҷ Вашингтон, Авраам Линколн, Мао Тсез Дун, Уинстон Черчилл, Маҳатма Ганди, Муҳаммад Алӣ Ҷиноҳ, Махатхир Муҳаммад, Мустафо Камол, Франклин Рузвелт, Ли Куан Ю ва дигар пешвоёни сатҳи байналмилалӣ қарор дорад.

Суханони аввалини Президенти маҳбӯби мо Эмомалӣ Раҳмон дар Иҷлосияи XVI-уми Шӯрои Олӣ ба ҳайси Роҳбари нав интихобгардидаи давлат чунин буд: «Ман ба шумо сулҳ меоварам. **Ман барои барқарор кардани сулҳ дар Тоҷикистон ва барқароридани ҳамаи гурезаҳо**

намуда, барои боз ҳам тараққӣ додани соҳаҳои хоҷагии халқ ҷорҳои зарурӣ андешид, мардуми парешонро гирди дастурхони сиёсии миллат муттаҳид сохта, неъматҳои озодиву соҳибдавлатиро барои ташнагони беш аз ҳазорсола эҳдо кард, дар харитаи сиёсии ҷаҳон давлатеро бо номи Тоҷикистон сабт намуд.

Маҳз, ҳамин заҳмату талош ва ҷоннисорихи Эмомалӣ Раҳмонро ба инобат гирифта, уро ба унвони олии кишвар – Қаҳрамони Тоҷикистон қадрдонӣ намуданд. Эмомалӣ Раҳмон замоне раиси Шӯрои Олии Тоҷикистон, яъне Роҳбари аввали кишвар баргузида шуд, ки аз эълони истиқлоли Тоҷикистон беш аз як солу ду моҳ гузашта буд. Маълум, ки он замон кишвари мо ҳанӯз истиқлоли комили сиёсиро ба даст наоварда буд ва дар марҳалаи нобудшавӣ қарор дошт. Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон тавонист, ки кишвари дар вартаи нобудӣ қарордоштаро аз вартаи ҳалокат раҳонаду халқи кӯҳанбунёди тоҷикро ба сулҳу дӯстӣ биёрад ва суботу амнияти мар-

Наврӯз дар Тоҷикистон марҳила ба марҳила вусъату шуқуқи бештар ёфта ва ниҳоят соли 2010 чун ҷашни ҷаҳонӣ бо Қатъномаи СММ пазируфта шуд. Соли 2012 Парчами мо, ҳамчун баландтарин парчам дар ҷаҳон шинохта шуда, ба китоби рекордҳои Гиннес дохил гардид, ки ин боиси сарбандиву ифтихори ҳар як тоҷику тоҷикистонӣ мебошад. Соли 2010 дар минбари СММ се масъалаи муҳими сатҳи байналмилалӣ аз ҷониби Президенти кишвар Эмомалӣ Раҳмон пешниҳод гардида буд, ки он аз тағйирёбии иқлим дар рӯйи замин, таъминоти беҳатарии озуқаворӣ ва самаранок истифода кардани захираҳои обӣ-энергетикӣ иборат мебошад. Баромадан аз бумбасти коммуникатсионӣ, таъмини амнияти озуқаворӣ ва истиқлолияти энергетикӣ бошад, ҳадафҳои муҳимтарин ва стратегӣ давлат дар марҳилаи кунунӣ ба ҳисоб рафта, ин барномаи сатҳи давлатӣ аз ҷониби Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таҳризи гардидааст.

Маҳз, ҷаҳду талошҳои Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон буд, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон зина ба зина соҳиби истиқлолияти энергетикӣ гардида истодааст. Аз ҷумла, НБО-Роғун, ки яке аз калонтарин неругоҳ дар Осиёи Миёна маҳсуб меёбад, корҳои сохтмонӣ дар он босуръат идома дорад.

Бояд гуфт, ки имрӯз Тоҷикистонро зиёда аз 150 давлати ҷаҳон мешиносанд ва бо 130 кишвар робитаи дипломатӣ дорад, ки он натиҷаи заҳматҳои шабонарӯзии Пешвои миллат аст.

Саҳми арзандаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллии-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро дар ташаккули давлатдорӣ навини кишвар, эҳёи давлати миллии, таъмини сулҳу ваҳдат ва баланд бардоштани нуфузу эътибори Тоҷикистон дар арсаи байналхалқӣ ба инобат гирифта, дар Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи рӯзҳои ид» тағйирот ворид гардида, 16 ноябр ҳамчун «Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон» эълон гардид, ки минбаъд дар тамоми мамлакат таҷлил карда мешавад. Маҳз, санаи 16 ноябро «Рӯзи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон» ҷашн гирифта бахуда нест, зеро санаи 16 ноябри соли 1994 аввалин маротиба Президенти мамлакат дар назди вақилони мардумӣ савганд ёд карда буд. Ҷайр аз ин, баргузори Иҷлосияи тақдирсози XVI-уми Шӯрои Олӣ ба ин рӯз рост меояд.

Дар интиҳо ба қавонон муриҷат карда, гуфтаним, ки бо шуқуғзорӣ аз фазои истиқлолияти Ваҳдати миллии бод, даст ба дасти ҳам дода, ояндаро боз ҳам ободу зебо созем, зирракии сиёсиро аз даст надихем ва муҳимтар аз ҳама, набояд фаромӯш созем, ки садоқат ба Президент-садоқат ба Ватан аст. Ҳамзамон, гуфтаҳои зерини Пешвои миллат, Президенти мамлакат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро сармашқи фаёлияти ҳамашайи худ қарор диҳем: **«Дуст бошед, иттифоқ бошед! Шукронаи ин сарзамин, шукронаи ин давлат кунед! Шукрона кунед, ки чунин ватани азизу маҳбӯб доред!»**

Сидиқа ТЕМУРОВА,
донишҷӯи
курси сеюми
факултети
хуқуқшиносии
ДМТ

ба ватан, тайёр ҳастам ҳаётимро қурбон кунам. Ман оғози кори худро аз сулҳ сар хоҳам кард...

Ҳамчун як нафар ҷавони зодаи даврони Истиқлолият аз диди ман, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон барои ҳамеша дар фикри халқи миллат будан ва ҳама манфиатҳои ҷомеаро ҳифз намуданаш сазовори мартабаи Пешвои миллат мебошад. У халқи беш аз ҳазор сол аз санаи таърихи дурафтаи тоҷикро аз сари нав ҳамчун миллати соҳибдавлат ба арсаи сиёсати ҷаҳонӣ ворид сохт, халқи гирифтори гирдобҳои нобудиро наҷот дод, ҷонашро ба қафи даст ниҳода, душманонро ба оғуш кашид, гурезаҳоро ба Ватан баргардонд. Ба миллаташ сулҳ, дӯстӣ, амният, ҳамдилий, муттаҳидӣ овард. Сиёсати маорифпарваронаро пеш гирифта, ба мактабу маориф диққати махсус дод, забони тоҷикро пос дошта, онро ба ҷаҳониён муаррифӣ намуд. Дар баланд бардоштани нақши занон дар ҷомеа диққати беандоза зоҳир намуд, ба иштироки занон дар идоракунии корҳои давлатӣ аҳамияти ҷиддӣ дод. Дини мубини исломро аз ҳама гуна ҷудоиндозӣ ва равияҳои ифродгарой ҷимоя кард, ятимонро дастгирӣ намуда, кумаки моддиро аз онҳо дарёфт надошт, ба пирони мазлумон ва камбизоатон пайваста дасти ёрӣ дароз намуд, ҷинойткоронро авф кард, барои эҳё намудани падидаҳои неку писандида ва арзишҳои волои фарҳангии ниёгонамон хизматҳои барҷаста кард, на гармиву на сардӣ гуфта, ба дохилу хориҷи кишвар сафар намуд. Ба шахру ноҳияҳои кишвар сафар намуда, бо зисту зиндагии мардум аз наздик ошно гардид ва ба соҳаҳои пешрафтаи ҳар як минтақа диққати махсус зоҳир

думи кишварро таъмин намояд. Ҳамин хизматҳо ва шуҷоатмандияшро ба эътибор гирифта, бо мақсади тақвияти асосҳои сохтори конституционии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Истиқлолияти давлатӣ ва тамомияти арзӣ, якпорчагии Ватан, пойдориву бардавомии давлати Тоҷикистон, тақвими демократия, таъмини рушди иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангӣ, ҳифзи арзишҳои таърихӣ давлатдорӣ миллии, фароҳам овардани шароити зиндагии арзанда ва инкишофи озодона барои ҳар як инсон, парламони кишвар Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллии-Пешвои миллат»-ро қабул намуд.

Фарзанди фарзонаи миллат Эмомалӣ Раҳмон соҳиби обрӯву эътибори байналмилалӣ буда, кишвари азизамонро ба ҷаҳониён муаррифӣ намуд. Маҳз, ҷидду ҷаҳд ва талошҳои Эмомалӣ Раҳмон буд, ки Тоҷикистон ҳамчун давлати мустақил ва узви баробархуқуқи ҷомеаи ҷаҳонӣ ҷойгоҳи сазовори худро дар арсаи байналмилалӣ пайдо кард. Зикр кардан ба маврид аст, ки маҳз бо ташаббусу пешниҳодҳои муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон Маҷмаи умумии СММ соли 2003-ро «Соли байналмилалӣ оби тоза», солҳои 2005-2015-ро Даҳсолаи байналмилалӣ амалиёти «Об-барои ҳаёт», солҳои 2015-2025-ро Даҳсолаи байналмилалӣ «Об-барои рушди устувор» эълон намуда, сиёсати «Дарҳои кушод»-ро пеш гирифта, бо ин роҳ обрӯву эътибори Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар арсаи байналмилалӣ боло бурд ва соли 2010 Саразмро ба феҳристи ёдгориҳои таърихиву бостоншиносии ноҳии ҷаҳонӣ ворид намуд.

Маҳз, бо ибтиқори ин Пешвои садоқатпешаи миллат ҷашни

ҶАМЪБАСТИ ОЗМУНИ «ПАРЧАМИ САЙЁР»

Чун анъана озмуни «Парчами сайёр»-и Кумитаи иттифоқи касабии маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқи Низомнома дар ду сол як маротиба гузаронида мешавад.

Озмуни мазкур чанде пеш дар ду минтақаи вилояти Хатлон-Қўрғонтеппа ва Кўлоб гузаронида шуд.

Дар он ба истиснои намояндагони ноҳияҳои Восеъ ва Ёвон, ки дар озмунҳои қаблӣ иштирок намудаанд, инчунин, ноҳияҳои, ки раисони иттифоқи касабашон нав интихоб шудаанд, намояндагони дигар шахру ноҳияҳои вилоят иштирок намуданд.

Зимни натиҷагирии комиссияи баҳодихии кумитаи иттифоқи касабии маориф ва илми вилояти Хатлон дар ҳарду минтақа кумитаи иттифоқи касабии маорифи ноҳияи Данғара аз рӯйи тамоми нишондиҳандаҳои сазовори ҷои якум ва кумитаи иттифоқи касабии маорифи ноҳияи Фарҳор сазовори ҷои дуюм доништа шуда, кумитаи иттифоқи касабии маорифи ноҳияи Данғара ба озмуни ҷумҳуриявӣ роҳат гирифт.

Ҳикматулло ҲАМИДОВ,
«Ҳомии омузгор»

ПАРЧАМ РАМЗИ ДАВЛАТДОРИЮ ХУДОГОҲИСТ

Яке аз рамз ва нишонаҳои асосии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва давлатдорӣ тоҷикон ин Парчами Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ки 24 ноябри соли 1992 қабул шудааст. 24-сол боз мардуми шарафманди кишвари маҳбубамон зери партавафшонӣ чилваи Парчами давлатӣ- яке аз муҳимтарин муқаддасоти миллии давлатӣ қору зиндагонӣ до-ранд. Дар ин муддат дар баробари он ки Парчами Ҷумҳурии Тоҷикистон чун рамзи давлати соҳибистиқлоли сайёраи замин бо баландии 165 метр ҳамчун яке аз парчамҳои баландтарин дар ҷаҳон эътироф гардида, бо ин шаҳомат ба китоби рекордҳои Гиннес дохил шуда бошад, пас, муҳимтар он аст, ки тайи ин солҳо дар бисёр аз самтҳои соҳаҳои иҷтимоӣ ва иқтисодӣ рамзу муждаи дастоварду комёби ва муваффақиятҳои зиёди шаҳрвандону кишвар эътироф гардид.

«Парчам» вожаи суғдӣ буда, дар гузашта маънои зулфу кокул ва пӯпаки абрешимӣ, мӯй ё думи гови қухиро, ки ба нӯги дирафш ё найза мебастанд, ифода ме-намуд. Вожаи мазкур бо мурури замон аз забони суғдӣ ба забони туркӣ ва пасон ба забони форсӣ гузашта, ҳамчун «дирафш» шуҳратёр шуд. Бори аввал вожаи «дирафш» дар замони давлатдорӣ ориёӣҳо дар қадимтарин осори адабиёти тоҷику форс, китоби муқаддаси зардуштия- ойини халқҳои эронинажоди қадим «Авесто» зикр шудааст. Мувофиқи маълумоти сарчашмаҳои таърихӣ дар амалиётҳои ҷарбии байни юнониҳову форсҳо (асри 5-и то милод) парчам ҳамчун рамзи иттиҳоди давлатдорӣ зикр шудааст.

Мафҳуми «Дирафши Ковиёний» ҳамчун рамзи парчам ва тимсоли давлатдорӣ ниёгонамон бо номи «Ахтари Ковиёний» низ ёдовар мешавад. Парчам ифодагари иттиҳоди муттаҳидии халқу миллатҳо, дар тули ин солҳо халқу миллатҳоро ба ҳам қарину дӯст ва ҳамдилу ҳамроз кардааст.

Таърихи парчамдорӣ тоҷикон хеле рангин аст. «Дирафши Ковиёний» ва ё «Ахтари Ковиёний» ҳамчун нахустин рамзу тимсоли давлатдорӣ ниёгонамон дар давоми ин ҳазорсолаҳо дар шаклҳои гуногун рамзофарӣ карда, бо сабабҳои маълуми сиёсӣ таърихӣ давлатдорӣ иттиҳоди худро зери парашонии парчами бо

тарху шаклҳои гуногун, вале рамзу асолати миллии давлатдоридошта, таҷассум намудаанд.

Парчами имрӯзаи Ҷумҳурии Тоҷикистон соҳибистиқлол, ки 24-сол боз давлати Тоҷикистону халқи тоҷикро дар арсаи ҷаҳон ҳамчун давлати мустақил ва соҳибистиқлол муаррифӣ менамояд, ифтихори ҳар як соҳибватан аст. Моҳияти Парчами миллии дар Низомнома дар бораи Парчами давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо қарори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 11 декабри соли 1999 тасдиқ карда шудааст, дарҷ гардидааст.

Парчам ҳамчун ахтари тобону дурахшон, иродаи мустақам ва омилӣ фатху қушоиши ҳар соҳибватан гардидааст. Дар миқёси ҷаҳон дар доираи мусобиқаҳои гуногуни варзишӣ ва ҳамоишҳои гуногуни илмию таълимӣ ва фарҳангӣ ба шарофати дастоварду комёбиҳои беназирӣ соҳибватанонамон ва қариб ҳар рӯз дар кишварамон дар самту соҳаҳои гуногун ба шарофати дастовардҳои зиёди иҷтимоӣ ва иқтисодӣ Парчами миллии парашон ме-гардад.

Парчам на танҳо рамзи давлатдорӣ ифтихори ватандорӣ, балки рамзи ватандӯстию худшиносӣ худогоҳӣ, андешаву асолати миллии, пирӯзӣ сарфарозӣ ва ҳувияти миллии мардуми тамаддунофарамон маҳсуб меёбад. Парчам ҳамчун ахтари тобон раҳнамо ва ҳидоятгар ба сӯи фардо ва ояндаи дурахшон аст. Парашонӣ чилваи Парчам нерӯи тавоноии ҷаҳони маънаӣ, қуввати дилу дидаи ҳар як соҳибватан аст. Парашонии Парчам таҷассуми ҳастии давлату миллат, пойдо-рию устувории он аст.

Бо назардошти муҳимияту аҳамияти яке аз унсурҳои муқаддасоти Ватан-Парчам мо, соҳибватанон, вазифадор ва уҳдадор ҳастем, ки ҳомии ҳастӣ, усту-ворӣ ва пойдорӣ Парчам бошем, зеро он рамзи соҳибистиқлолию озодии кишвар ва ватандӯстию ватанпарастӣ аст. Парчам рамзи ватандорӣ, иттиҳод, пирӯзӣ, ҳамдиль, ҳамфикрӣ, ҳамкорӣ, ҳамзистӣ, баҳамоӣ, дӯстӣ, сулҳу ваҳдат, оромӣю осоиштагӣ ва сарсабзӣю шукуфоӣ ҳар яки мост. Пойдорӣ ва парашонии Парчам ҳидоят ба фардои ватани шукуфону гулафшон ва дурахшон аст.

Раҷабалӣ САНГОВ

Парчам рамзи ги-ромидошти яке аз муқаддасоти мил-лати соҳибмаърифат, ни-шонаи муборизаву ҷонни-сорихи халқи тоҷик барои озодиву истиқлол, илҳомбах-ши қору фаъолияти фидо-коронаи фарзандони содиқи миллат ва ҳидоятгару раҳ-намои мардуми кишварамон ба сӯи сарсабзӣю шукуфӣ ва зиндагии пурсаодат мебо-шад. Парчами мо рамзи са-доқат, рафоқат, фахру ҳуви-ят ва таҷассумгари ору ному-си ватандорист.

Парчами Ҷумҳурии Тоҷи-кистон 24 ноябри 1992 дар Иҷлосияи 16-уми Шӯрои Олии Тоҷикистон пазируфта шудааст. Муаллифи Парчам Зухур Ҳабибуллоев буда, матои росткунҷаест, ки дар рӯи он се раҳи рангаи ба таври уфуқӣ ҷойгирфта ка-шида шудааст. Раҳи боло ранги сурх дошта, паҳнои он ба раҳи сабзи поён баро-бар мебошад. Раҳи сафеди мобайнӣ якуним баробари паҳнои яке аз раҳҳои ран-га аст. Дар рӯи раҳи сафед бо зарҳал рамзи тоҷ тасдиқ шуда, дар болои он ҳафт си-тора дар шакли нимдоира та-свир ёфтааст. Таносуби бару

дарозии умумии Парчам 1:2 аст. Асосгузори сулҳу ваҳда-ти миллии – Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми телевизионии худ ба муносибати Рӯзи Парчам рангҳои Парчами миллиро «ифодагари роҳи таърихӣ халқи Тоҷикистон ва баёнга-ри арзишҳои фарҳангии мил-лӣ ва сиёсӣ» дониста, қайд карданд: Ранги сурх – рамзи муборизаву ҷоннисорӣ халқ барои озодӣ ва истиқлол, ранги сафед – нишони бахту саодат, умеду орзу ва ранги сабз – нишонаи сарсабзӣю шукуфӣ, сарбаландиву хур-рамӣ ва абадият мебошад. Дар байни Парчам тасвири тоҷ ва ҳафт ахтар ҷой ги-рифтааст, ки он ишора ба решаҳои таърихӣ давлат-дорӣ Тоҷикистони соҳиб-истиқлол мебошад.

Бояд гуфт, ки бахшида ба 20 – солагии Истиқлолияти давлатӣ мо дар соли 2011 баландтарин Парчамро дар Осиёи Миёна афрохтем, ки он шомилӣ китоби рекордҳои Гинес шуда буд. Парчами давлатии Ҷумҳурии Тоҷи-кистон дар пояи 165 метр бо баландии 30 ва паҳноии 60м дар Осиёи Миёна дар ҷои аввал ва дар ҷаҳон бошад, баъд аз парчами Араби-

БАЁНГАРИ АРЗИШҲОИ ФАРҲАНГИ МИЛЛӢ

стони Саудӣ дар ҷои дуюм қарор дорад. Дар бунёди он бинокорони корхонаи «Алю-минсохтумон» ва ширкати байналмилалӣ «Трайдент Саппот» заҳмати зиёд каши-да, санъати баланди касбӣ нишон доданд.

Парчами миллии имрӯз

чун рамзи давлатдорӣ тоҷикон дар тамоми идо-раҳои давлатӣ, маъмурӣ, корхонаву муассиса, макта-бу таълимгоҳҳо, майдонҳои варзишӣ, ҳуҷраҳои қорӣ ва хонаҳои шаҳрвандон мавҷуд аст. Ба ҷой овардани эҳти-ром ба Парчами миллии қа-

рзи ҳар як шаҳрванд аст, зеро Парчам як рамзи хо-саи истиқлолият, ватандорӣ, соҳибдавлатӣ ва ҳастии мил-лат аст.

Ғолибҷон МИРОВ,
донишҷӯ

БОЗӢ ДАР ДАРС

Лаҳзаҳои бозиро метавонед дар дарсҳои химия бо чунин мақсадҳо истифода намоед: умумӣ ва мустакил намудани сатҳи дониш, инкишофи қобилият ва маҳорат, кӯшиши шиноختан ва шарҳ додан, фароҳам овардани шароити мусоид барои муваффақияти хонанда, ба вуҷуд овардани ҳаяҷони мусбии эҳсосӣ дар ҷараёни озмун, ташаккули қобилияти кор дар гурӯҳ.

Ба намуди бозиҳо инҳоро метавон дохил кард: лабиринтҳо, кроссвордҳо, тӯбҳо, муаммоҳо, ребусҳо.

Инак, чанд нави бозиҳоро, ки дар дарсҳои химия истифода намудани онҳо ба манфиат аст, пешниҳод менамоем.

БОЗИИ «ЕРИИ ОЧИЛ»

Муайян намоед, ки кадом унсурҳои кимиёвӣ рамз карда шудаанд:

Маилүний-----алюминий
Антрий-----натрий
Ромб-----бром
хур-----рух

БОЗИИ «БО ЯК ҲАРФ»

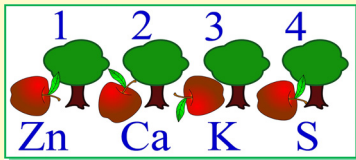
Элементҳои кимиёвие, ки бо ҳарфи «К» шурӯъ мешаванд, номбар кунед.

Масалан, калий, калсий, криптон, ксенон, кадмий, курчатовий, калифорний.

БОЗИИ «КӢ ЗИЁДАТӢ»

Атоме, ки (ё молекула) ба ҳосиятҳои худ аз дигар атомҳо (ё молекулаҳо) фарқ мекунад, дар ин қатор зиёдати мебошад. Онҳоро аз расм ёбед:

Ҷавоб: Zn, Ca, K, S – металлҳо,
S – ғайриметалл

БОЗИИ «ДУ+СЕ»

Элементҳоро аз рӯйи ҷадвали номбар кунед:

Ҷавоб: серий, борий, барий, торий, кюрий.

«ТАРҶУМАИ МАФҲУМҲОИ МАЪМУЛ»

Аз он боз бисёр зиёд оксиди гидроген ҷорӣ шудааст. Феррумро дар гармиаш бояд кӯфт.

На ҳама чизе, ки раҳшост, аурум мебошад. Сухан аргентум асту хомӯшӣ - аурум.

Сафед ҳамчун карбонати калсий.

Ҷавоб: об, оҳан, тилло, нуқра ва тилло, бур.

БОЗИИ «РАМЗГУЗОРӢ»

Бо мақсади рамзкушоӣ амалҳои зеринро иҷро мебошад кард. Ба зерӣ ҳар як унсурҳои кимиёвӣ массаи нисбии атомашро нависед. Муайян намудани андозаи ҳастии ҳар як унсур, ки дар ҷадвал ҷо дода шудааст. Сипас, онҳоро бо тартиби афзудани андозаи нисбии ҳастияшон мураттаб кунед.

Оксиген	Магний	Сурб	Азот	Гидроген	Оҳан	Мис	Рух
В	У	Е	А	Л	А	З	Ь

Ҷавоб: Лавуазе

БОЗИИ «МУВОФИҚАТ НАМОЕД»

Гарм кардан-----шиша
Калсий-----сӯзишвори
Кумир-----реаксия
Пробирка-----ҳалқунанда
Колба-----дандон
Об-----ҳарорат

Ҷавоб:

Гарм кардан-----ҳарорат
Калсий-----дандон
Ангишт-----сӯзишвори
Пробирка-----реаксия
Колба-----шиша
Об-----ҳалқунанда

Хулоса, лаҳзаҳои бозӣ имконият фароҳам меорад, ки сатҳи дониши хонандагон зиёд гардида, маҳорати фикрронии онҳо сайқал ёбад. Гузашта аз ин, дарс осон ва бе маҷбуркунӣ мегузарад.

Наргиза БОЗОРБОЕВА,
омӯзгори гимназияи 74,
ш.Душанбе

Ҳайати кормандони Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ба муовини раиси кумита Қурбонов Муҳаммад бинобар даргузашти

МОДАРАШ

изҳори ҳамдарадӣ менамоянд.

ҒОЛИБИ ҶОМИ ВАЗИР МУАЙЯН ШУД

Мусобиқа оид ба футболҳои хурд барои дарёфти Ҷоми вазири маориф ва илм, ки давоми як моҳ дар варзишгоҳи мактаби байналмилалӣ Президентӣ дар шаҳри Душанбе идома дошт, ҷамъбасти гардид.

Дар даври нимфиналӣ дастаи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон -1 бо дастаи литсей барои хонандагони болаёқати шаҳри Душанбе ва ДМТ бо коллеҷи тарбияи ҷисмонии шаҳри Душанбе бо ҳам сабқат карданд. Ҳамин тариқ, ба даври финалӣ дастаҳои ВМИ ҶТ-1 ва коллеҷи тарбияи ҷисмонии шаҳри Душанбе роҳ ёфтанд. Бозӣ барои ҷойи сеюм байни дастаҳои ДМТ ва ЛБХБ шаҳри Душанбе сурат гирифт. Қисми аввали бозӣ бо ҳисоби 2 бар 2 ҷамъбасти гардид. Дар қисми дуюми бозӣ дастаи ДМТ бартарӣ нишон дода, ба дарвозаи ЛБХБ шаҳри Душанбе 3 тӯб ворид намуд. Дар натиҷа бо ҳисоби 5 бар 3 ДМТ мақоми сеюмро соҳиб гардид. Дар финали мусобиқа дастаҳои ВМИ ҶТ-1 ва коллеҷи тарбияи ҷисмонии шаҳри Душанбе бозии ҷолибу диданӣ нишон доданд. ВМИ ҶТ-1

бо ҳисоби 11 бар 9 коллеҷи тарбияи ҷисмонии шаҳри Душанберо мағлуб намуда, Ҷоми вазири маориф ва илмро ба даст овард.

Баъди анҷоми мусобиқа дар толори мактаби байналмилалӣ Президентии шаҳри Душанбе маросими супоридани тӯхтаҳои баргузор шуд. Дар он муовини аввали вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Раҳматулло Мирбобоев, муовини вазири маориф ва илм Бозоралӣ Одиназода ва муовини аввали раиси Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Муинӣ Мавсума, роҳбари мудирияти Федератсияи

футболи Тоҷикистон Аҳмадов, раиси Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илм Р.Одиназода иштирок карданд. Ҳамин тариқ, ВМИ ҶТ-1 бо медал ва 10 ҳазор сомонӣ, коллеҷи тарбияи ҷисмонӣ бо медал ва 6 ҳазор сомонӣ, ДМТ бо медал ва 4 ҳазор сомонӣ ва ЛБХБ шаҳри Душанбе бо медал ва 2 ҳазор сомонӣ мукофотонида шуданд.

Ёдовар мешавем, ки мусобиқаи мазкур бо пешниҳоди Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илм ташкил гардида, аз ҷониби кумита барои баргузори он зиёда аз 33 ҳазор сомонӣ ҷудо шудааст.

«Ҳомии омӯзгор»

САНАВБАР МУРОДОВА-ҒОЛИБИ ОЗМУН

Чанде пеш ҷаласаи навбатии нақшавии раёсати кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми вилояти Хатлон баргузор гардид. Дар он 5 масъалаи нақшавӣ ва 3 масъалаи ҷорӣ, аз қабилӣ тасдиқи қарорҳои Пленуми ғайринавбатии кумитаи иттифоқи касбаи маорифи ноҳияи Шаҳритуз ва коллеҷи омӯзгории назди Доғишгоҳи давлатии Қўрғонтеппа ба номи Носири Хусрав, фаъолияти кумитаҳои иттифоқи касбаи маорифи ноҳияҳои Ёвон ва Носири Хусрав оид ба ҳифзи

ҳуқуқҳои меҳнатӣ ва манфиатҳои қонунии иҷтимоӣ иқтисодии кормандон тибқи талаботи қонунгзори меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон, натиҷаҳои тафтиши фаъолияти молиявӣ хоҷагии кумитаи иттифоқи касбаи маорифи ноҳияҳои Хуросону Абдурахмони Ҷомӣ ва фаъолияти муассасаҳои таҳсилоти умумии ин ноҳияҳо оид ба пардохти кўмакпулию нафақа, ҷамъбасти ташкили истироҳати тобиствонаи кўдагон ва наврасони вилояти Хатлон дар соли 2015, ҷамъбасти озмуни вилоятии «Беҳтарин раиси иттифоқи касбаи до-

нишҷўён- 2016» дар байни ташкилотҳои ибтидоии иттифоқи касбаи таҳсилоти миёна ва олии касбии вилояти Хатлон, таъйин намудани стипендияи номи иттифоқи касбаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва чанде дигар мавриди баррасӣ ва муҳокима қарор гирифт.

Аз рӯи масъалаҳои баррасишуда қарорҳои дахлдор қабул карда шуданд. Инчунин, дар ҷаласаи мазкур Санавбар Муродова ғолиби озмуни вилоятии «Беҳтарин раиси иттифоқи касбаи донишҷўён - 2016» дар байни ташкилотҳои ибтидоии иттифоқи касбаи таҳсилоти миёна ва олии касбии вилояти Хатлон доништа шуд. Ғолиби озмун бо тӯхтаҳои хотиравии кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми вилояти Хатлон қадрдонӣ карда шуд.

Ҳ. РАҲМАТОВ,
раиси кумитаи
иттифоқи
касбаи маориф ва
илми вилояти Хатлон

ҲОМИИ
ОМУЗГОР

Муассис:
Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

e-mail: kasaba_tj@mail.ru

САРМУҲАРРИР
Э. ХУШВАХТОВ

Телефонҳо:

221-11-80
227-85-01
223-17-48
221-13-21
221-16-74

Ҳайати таҳририя:

Шарифзода Исмоил Зариф,
Р. Одиназода, М.С. Қурбонов,
М. С. Миратов,
С. Б. Шогузанфаров,
Ҳ. С. Раҳматов,
О. П. Усмонова, Т.Р. Раҷабов

Мухбирони минтақавӣ:

Ҳ. Ҳамидов, И. Мақсудов.

Моҳнома 31 октябри соли 2012 таҳти рақами 0032/ рз дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав сабти ном шудааст.

Моҳнома ба хотири гуногундешӣ мақолаҳои низ ҷоп мекунад, ки метавонад бо муаллифони ҳамақанда набошад ва масъулиятро ба душ нагирад.

Дар ҶДММ «Мега-принт» (кўчаи Борбад 36) ба ҷоп расидааст.
Адади нашр: 5000

Нишонии моҳнома: шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 20, Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

Индекс: 734012

Суратҳисоби банкии мо:

Кумитаи иттифоқи касбаи маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон
РМА (ИНН) 01 000 37 95
20 20 29 72 61 690 1000 227
35 01 01 369
20 40 29 72 41 36 91
ҶСК Ориёнбанк, шаҳри Душанбе